

Starptautiskās saistības mežu nozares politikā

Guntis Brūmelis
LU Bioloģijas Fakultāte

MCPFE
“Ministerial Conference on the Protection of Forests”
Ministru konference par mežu aizsardzību Eiropā

Sastāvs – Eiropas Mežu ministri,

- pieņem deklarācijas par valstu mežsaimniecības nozares attīstības virzieniem un mērķiem
- brīvprātības princips
- pieņemtās deklarācijas un rezolūcijas saistošas parakstītājiem

1993 Helsinku konferencē un 1998 Lisabonas konferencē pieņēma vadlīnijas ilgtspējīgai mežsaimniecībai

Ilgtspējīga mežsaimniecība - ...meža resursu pārvaldīšana un izmantošana tādā veidā, lai saglabātos to bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte, atjaunošanās spēja, vitalitāte un potenciālā spēja veikt nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas...

2003 Vīnes konferencē

- Ieviest nacionālās mežsaimniecības programmas atbilstoši MCPFE ilgtspējības principiem (indikatoru un kritēriji)
- Nodrošināt interešu grupu līdzdalību mežu politiku un programmu izstrādē

The MCPFE Warsaw declaration (2007)

Uzsvēra mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, izmantojot ilgtspējīgas mežsaimniecības metodes

Konferencē pieņemta arī 1.rezolūcija – koksnes resursu mobilizācija enerģētikas vajadzībām, ievērojot ilgtspējīgo meža apsaimniekošanas principus

Ilgtspējīgā mežsaimniecības programma

Tās veidošanā jānodrošina visu interešu grupu līdzdalība

Ietver 3 daļas, kas katra atbilst noteiktam līmenim

- 1) Politikas formulēšana (normatīvā vidē)
- 2) Stratēģiju izstrāde (sektorālā plānošana)
- 3) Operatīvā plānošana (rīcības programmas)

Iteratīvs process (plānošanas process un rezultāts nav statisks un nemainīgs)

“State of Europe’s Forests 2006”
MCPFE 2007

Dažas valsts vēl gatavo Nacionālās Mežu Apsaimniekošanas programmas

Lielākajā daļā valstu programmas ir izstrādātas

LR Ministru prezidenta 06.11.2002. gada rīkojums Nr. 323.
"Par Latvijas Meža un saistīto nozaru nacionālās programmas koordinācijas padomi".

Programmas izstrādes koordinācijai tika izveidota Meža un saistīto nozaru nacionālās programmas Koordinācijas padome, kurā ietilpst meža un saistīto nozaru sabiedrisko organizāciju, ministriju un citu valsts un pašvaldību institūciju pārstāvji.

Mērķis - saskaņā ar Latvijas Meža politiku izstrādāt programmu, kas nodrošina ilgtspējīgu Latvijas mežu apsaimniekošanu un meža un saistīto nozaru attīstību kopējā valsts tautsaimniecības attīstības kontekstā, palielinot uz augstāku pievienotu vērtību orientētu produktu ražošanu, kas balstīti uz meža resursiem.

Padomes darba uzdevums ir formulēt meža un saistīto nozaru attīstības stratēģiskos mērķus un izstrādāt detalizētu, ar citu tautsaimniecības nozaru attīstību sabalansētu īstenošanas programmu, kas nodrošinātu:

4.1.1. meža un meža zemju ilgtspējīgu apsaimniekošanu, ietverot:

- meža resursu un to vērtības palielināšanu (meža audzēšanas politiku);
- bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu saskaņā ar Bioloģiskās daudzveidības nacionālo programmu;
- meža resursu ekoloģiski, ekonomiski un sociāli sabalansētu izmantošanu;
- konsekventu un saskaņotu valsts atbalsta sistēmas izveidi meža ilgtspējīgu funkciju stabilizēšanai;

Latvijas Meža un saistīto nozaru nacionālās programmas koncepcija:

"LMSNNP izstrādes laiks - 2004.gada 1.decembris"

"Ja netiks izstrādāta, netiks pildītas starptautiskās saistības, kā arī Deklarācija par Ministru kabineta iecerēto darbību."

Zemkopības ministrs
M.Roze

5 gadu vēlāk - Kur ir LMSNNP?

Vai starptautiskās saistības ir apdraudētas?

Vai var pastāvēt ilgtspējīgā mežu apsaimniekošana bez programmas?

Kas notiek?

Ekonomiskie faktori

Resursu mobilizācija

~~Sociālie faktori~~

~~Vides faktori~~

Publiskotas pēc Latvijas Ornitoloģijas biedrības pieprasījuma

Par meža nozares konkurētspējas saglabāšanu

Zemkopības ministrija ir saņēmusi Ministru prezidenta 2008. gada 4.decembra rezolūciju Nr.45/L-3280-jur un Latvijas kokrūpniecības federācijas lūgumu palielināt koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu AS „Latvijas valsts meži” apsaimniekošanā nodotajos valsts mežos 2006.- 2010. gadā par 4 miljoniem kubikmetru, lai saglabātu un noturētu meža nozares ražošanas potenciālu un darba vietas 2009. un 2010. gados.

Ministrs M. Roze

Uzskatām, ka šobrīd nav nepieciešams tāmi palielināt, jo reālie izstrādes apjomi nesasniedz 80% no tāmes.

Aprēķina rezultāts nav dots nozares ekspertu un mežsaimniecībā iesaistīto interešu grupu akcepts, kā tas tika darīts iepriekšējās ciršanas tāmes aprēķina reizēs.

VMD ģenerāldirektora p.l. R. Apinis

Vai tāmes palielināšana atbilst MCPFE un FSC pamatnostādņēm?

Ietekmes uz vides novērtējums?
Apspriešana ar interešu grupām?
Atbilstība Latvijas Meža un saistīto nozaru nacionālā programmai? Bet ja tā neeksistē?

Atbilstība Sugu un biotopu direktīvai?
Atbilstība Putnu direktīvai?
Atbilstība ES mērķim apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos līdz 2010. gadam?

LR Valsts Kontroles revīzijas ziņojums par AS LVM un ZM darbības izvērtējumu AS LVM uzraudzībā

“ZM nav noteikusi AS LVM ekonomisko, vides un sociālo mērķu sasniegšanai raksturojošos rādītājus un neuzrauga mērķu sasniegšanu”.

Ieteiktie rādītāji:

- Minimālā apsaimniekojama platība (lai nodrošinātu tās nesamazināšanās)
- Mežsaimnieciskās darbības ietekmes uz vidi novērtējums
- Mežu biotopu un tiem raksturīgo sugu daudzveidības saglabāšana
- Dabiskus procesus atdarinošu metožu izmantošana mežsaimnieciskā darbībā

Ko tālāk? Alternatīvas:

1.Pieprasīt FSC sertifikācijas padomei piešķirt nelabvēlīgo statusu Latvijai? Pamats to darīt jau ir!

2.Noteikt moratoriju tāmes palielināšanai līdz Latvijas Meža un saistīto nozaru nacionālās programmas ieviešanai.

3.Turpināt ar īsspējīgo mežsaimniecību (resursu mobilizāciju), kas nodrošinās korrūpcijas bankrotu ilgtermiņā, samazinās mežu resursu pieejamību nākamajām paaudzēm, un draud ar nacionālām un ES sankcijām?